A°. 1856. N°. 203.

WOENSDAG 27 AUGUSTUS

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De persoon van *Nicolaas Zeveuboom*, gepensioneerd geregtsdienaar, wordt bij deze opgeroepen, zich vóór of op den 30. *Augustus* 1856, te vervoegen ter stedelijke secretarie van Utrecht, tot het ontvangen van ten zijnen behoeve ingekomen stukken.

Utrecht, 23 Augustus 1856.

Ter ordonnantie van Heeren Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

H. G. RÖMER.

UTRECHT 27 Augustus.

In de politiek is het zeer rustig. Wat van een kongres voor de Italiaansche zaken vooral door de Duitsche pers is gezegd, wordt weêrsproken. De *Nord* berigt echter, dat de tweede gevolmagtigden te Parijs, die eene permanente kommissie vormen, om toe te zien op de regtige uitvoering van het vredes-verdrag zich weder zullen gaan bezig houden met het vraagstuk van het Slangeneiland en het blad meent, dat bij die gelegenheid ook wel de Italiaansche belangen weder ter sprake zouden kunnen komen.

De bezetting van de Donauvorstendommen door Oostenrijksche troepen zal, naar de *Oest. Ztg.* meldt, op verzoek der Westmagten, nog ten deele voortduren, tot dat de grensscheiding van Bessarabie geheel bepaald is.

Van Spanje ontvangt men wel is waar de berigten van de werkzaamheid der regering, maar schijnt tevens de tegenstand van het hof en van de reaktionnairen tegen het kabinet van *O'Donnell* zich telkens met meer kracht te openbaren, vooral, omdat de maarschalk de plannen der kamarilla niet wil volgen. Voegt men daarbij de aanstaande terugkomst in Spanje van maarschalk *Narvaes*, dan zal men begrijpen, dat het meer en meer waarschijnlijk wordt, dat de *Coup d'Etat* van *O'Donnell* hem zelf niet zooveel voordeel zal aanbrengen. — Te Madrid worden nieuwe kazernen gebouwd, die werkelijk vestingen in de stad zullen wezen. Men vraagt, of *O'Donnell* ook dat weder niet voor zijne opvolgers zal doen, daar hij niet door oproer, maar door hofkabaal zal moeten vallen?

Men had aan 't vertrek van den Engelschen gezant van Napels, Sir. *W. Temple*, een staatkundige oorzaak gegeven, ofschoon slechts zijne gezondheid zijn vertrek noodzakelijk had gemaakt. Te Dover aangekomen, is hij overleden. Het blijkt dus, dat de opgegeven reden de werkelijke was.

De Russ. gezant is te Konstantinopel aangekomen, en de buitengewone Turksche gezant is dus naar Moskou op reis kunnen gaan. Onder Petersburg zal men zien, dat op hem en den Pauselijken gezant na, het geheele korps diplomatiek den 20. reeds te Petersburg bijeen was.

— Aan den heer *M. C. Wilbrenninck* is, op verzoek, eervol ontslag verleend als kommies der posterijen 2. kl. Voorts zijn benoemd tot kommiesen der posterijen 2. kl. de heeren: *J. M. Brans* en *C. van der Leeuw;* tot kommiesen 3. kl. de heeren: *J. van den Brandeler* en jhr. *J. L. van Sasse van Ysselt;* tot surnumerairen bij het vak der posterijen de heeren: jhr. *W. G. de Jong van Zwijnsbergen* en *J. J. H. Routs.*

— Z. M. heeft aan mr. *C. W. A.* baron *van Haersolte van den Doorn*, op verzoek, eervol ontslag verleend als regter in de regtbank te Zwolle. — Voorts zijn benoemd tot ontv.: van de dir. bel. in- en uitg. regten en akz. te Goedereede c. a. de heer *J. J. Blankert;* van de dir. bel. en akz. te Haren de heer *J. A. Bakker* en te Wieringen de heer *J. H. Antfang.*

— Bij besluit heeft Z. M. goedgevonden, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen: aan mr. *J. D. v. d. Poel*, als sekr. en penningm. van de polders Ameide en Tienhoven, en aan den heer *H. v. d. Poel* als polderschout van diezelfde polders. — Voorts heeft Z. M. benoemd: tot schout en sekr. van den grooten polder Westbroek, den heer *W. J. Lagerweij*; tot schout en sekr. van den polder Huis te Hart onder Westbroek, den heer *W. J. Lagerweij*; tot schout van den polder van Maarsseveen, den heer *I. J. v. d. Helm*; tot sekr. van den polder van Maarsseveen den heer *A. v. d. Geer Az.*; tot schout en sekr. van den buitenwegschen polder te Westbroek den heer *I. J. van den Helm.*

— Aan den luit.-koll. *P. Baart de la Faille*, van het korps ing. min. en sapeurs, is, op aanvraag, het pensioen verleend.

— Z. M. heeft tot ridder v. d. Ned. Leeuw benoemd, den heer *J. A. Boogaard*, ref. bij het dep. v. Kolonien.

— Z. M. heeft jhr. mr. *A. van der Goes* luit.-koll. komm. der dienstd. schutterij te 's Hage, benoemd tot Hoogstdeszelfs adj. in buitengewone dienst.

:— H. M. de Koningin, vergezeld van Z. K. H. Prins *Alexander*, is gister morgen ten $4^1/_2$ ure met eenen extra spoortrein uit de residentie naar Rotterdam vertrokken, om van daar met den Rijnspoorweg de reis naar Emmerik voort te zetten.

:— Z. K. H. Prins *Hendrik*, vergezeld van HD. adjudanten, ridder *van Rappard* en *May*, is gister ochtend met den eersten spoortrein uit de residentie naar Amsterdam vertrokken, om aldaar aan de feesten deel te nemen; Z. M. de Koning zal zich in den namiddag insgelijks derwaarts begeven.

:— H. K. H. Prinses *Frederik* en HD. dochter Prinses *Maria*, werden gister ten 5 ure van de badplaats Ems op HD. buitenverblijf het Huis de Pauw terug verwacht.

:— De Minister van Oorlog, generaal *Forstner v. Dambenoy*, is van zijne buitenlandsche reis te 's Hage teruggekomen.

— Gisteren hebben wij op enkele plaatsen mededeeling gedaan van de benoeming van een lid voor de Eerste Kamer der Staten Generaal, door de Prov. Staten van Z. Holland. Wij herhalen die benoeming weder voor die onzer geabonneerden, die daarvan geene kennis hebben bekomen.

De Staten van Zuid-Holland hebben, met 36 stemmen, tot lid der Eerste Kamer gekozen den heer mr. *P. Loopuit*, van Schiedam, tegen 32 stemmen, welke op den heer *Begram van Jaarsveld*, van Gorinchem, waren vereenigd geworden.

Bij herstemming hebben de Staten van Noord-Braband tot lid der Eerste Kamer gekozen den heer *van Meeuwen*, kommissaris des Konings in Limburg, op welken 26 stemmen zijn uitgebragt. De heer *Borret*, de kommissaris des Konings in Noord-Braband, had 25 stemmen erlangd.

:— Z. M. heeft onder dagteekening van den 14. dezer, besloten, 1. de hoofd- en verdere officieren die de aktieve dienst met pensioen verlaten, kunnen voortaan de aktiviteits-uniform blijven dragen van het wapen of dienstvak, waartoe zij het laatst hebben behoord onder de navolgende bepalingen te weten. *a.* dat de tongen der epauletten en der passanten op de schouders van ander metaal (zilver of goud) zullen zijn, dan door de belanghebbenden in aktiviteit werd gedragen, met behoud van het overig gedeelte van de epaulet, zooals dit vroeger was, zullende voor degenen, welke tot onderscheiding der rangen, snoeren met kwasten dragen, gepensioneerd zijnde, de snoeren en het bovenste gedeelte of de zoogenaamde peer van den kwast, mede van ander metaal, zilver of goud wezen, dan dat, waaruit het distinktief verder bestaat, terwijl de officieren voor wie de onderscheidings-teekenen der rangen, aan de uniform in aktiviteit en borduursels op den kraag en de opslagen bestaan, gepensioneerd zijnde, dezelfde uniform en distinktieve teekenen zullen behouden, en *b.* dat de gepensioneerde officieren geene sjerp of patroontasch zullen dragen, onze adjudanten in buitengewone dienst daaronder echter niet begrepen.

2. De officieren, die met een eervol ontslag de dienst verlaten en aan wie door ons het voordurend dragen der uniform mogt worden vergund, zullen te dien aanzien insgelijks onderworpen zijn, aan de bepalingen bij punt 1. hierboven vastgesteld.

Alle tot dusverre bestaan hebbende verordeningen, nopens de uniform der gepensioneerde officieren, met uitzondering van die voor de generaals, worden mits deze ingetrokken en buiten effekt gesteld, zullende de hoofd- en verdere officieren, die voor de dagteekening dezes zijn gepensioneerd, de uniform kunnen blijven dragen, aan wien zij vroeger door ons tot het dragen van de aktiviteits-uniform, vergunning is verleend."

:— Naar men verneemt, zullen de beeremutsen, die door de manschappen van het regem. grenadiers worden gedragen, afgeschaft en door chakots met vangsnoeren vervangen worden.

— Uit het wijdloopig verslag door de redaktie van de *Amsterd. Ct.* aangaande de feesten van het Metalen Kruis bekend gemaakt, welk verslag wij op den voet zullen moeten volgen, aangezien wij uit een berigt in het *Handbl.* bemerkten, dat de redaktie van dat blad niet in den voorrang van den ouden Amsterdammer mag deelen, en daardoor alrede den eersten dag buiten de gelegenheid was verslag te geven van de gala-voorstelling in den Schouwburg, ontleenen wij nog het navolgende:

Uit genoemd verslag blijkt, dat ruim 1000 metalen-kruis-ridders den eersten dag in de manege van den heer *Proch* bijeen waren gekomen. Vandaar zijn ze in geregelde orde, voorafgegaan door de muziek van den heer *Stumpff* naar het Park gemarcheerd, welks fraai versierde zaal men onder een donderend hoerah binnen trad. De hoerah's werden spoedig herhaald, toen het hoofdbestuur binnentrad, en later toen men de beide overgeblevenen van de kanonneerboot van *v. Speijk*, *v. Wijler* en *Pipers* voor het eerst ontwaarde.

De feestelingen werden daar dadelijk verwelkomd door den president van de afdeeling Amsterdam, 1. sektie, den heer *F. C. Zillesen*, die in eene kernachtige rede allen even broederlijk het welkom toeriep, en hen herinnerde aan de dagen in 1830 en 1831 gezamentlijk doorgebragt. Daarop betrad de heer *L. H. Kuhn*, sekretaris van dezelfde afdeeling, het spreekgestoelte, en sprak over de dankbaarheid die allen moest bezielen, dat zij door Gods goedheid dit nationale feest mogten bijwonen; mogt die dankbaarheid allen bijblijven; ook de liefde voor den vorst die ons gegeven is, de zoon van het beminde huis van *Oranje*, riep hij krachtig in het leven, en het *leve de koning* daverde, door alle stemmen herhaald, door de zaal.

De heer *Schimmelpenninck van der Oye*, lid van het hoofdbestuur vatte daarop het woord, en bragt Amsterdam den dank van het hoofdbestuur toe, en deed uitkomen dat die afdeeling steeds op waardige

wijze volbrengt, wat de vereeniging wenscht.

Aan den maaltijd in de Nederlanden namen 330 personen deel.

De Gala voorstelling in den Schouwburg leverde veel schoons op. De zaal was prachtig gedekoreerd. Aan weerszijde van het tooneel daalde eene vlag uit de kroonlijst van het portiek af, zijnde de Belgische en de Nationale. Zij golfden nevens elkaar, maar gescheiden, terwijl men op een blaauw schild, tusschen beide geplaatst, met zilveren letteren las:

Een man, een man, — een woord, en dat woord nooit geschonden,
Twee volken, elk zijn vlag, door 't vredewoord verbonden.

Nadat eene feestouverture van den heer *Bersée* was uitgevoerd, werd het voordoek weggeschoven en bragt men een nieuw stuk in 4 tafereelen ten tooneele, door een gepasporteerd wachtmeester van het reg. lanciers No. 10 vervaardigd, getiteld: *Onthoudt uw dag*. De eerste en laatste afdeelingen speelen te Leeuwarden, de beide anderen op het slagveld van Hasselt. — Deze voorstelling, die allezins genoegen verschafte, werd gevolgd door een ballet.

In den schouwburg in de Amstelstraat, genaamd Grand Salon, werd dien avond *Moederliefde en Heldenmoed* van den heer *Ruysch*, met veel sukses, en voor een tal leden van het Metalen Kruis opgevoerd.

Gister namiddag ten 1½ ure is, in tegenwoordigheid van Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden, het hoofdbestuur van de vereeniging *het Metalen Kruis* en van de leden harer verschillende afdeelingen, alsmede van eene zeer talrijke schare aanzienlijke personen en andere genoodigden met hunne dames, van de werf Koning William, van den scheepsbouwmeester *A. van der Hoog*, met het beste gevolg te water gelaten het klipperschip **het Metalen Kruis**, gebouwd voor rekening van de reederij der heeren *A. Poort & Co.* en bestemd voor de groote vaart. Deze plegtigheid werd opgeluisterd door de muziek van het korps grenadiers.

Z. M. de Koning is gister avond met den gewonen spoortrein van 8½ ure uit de residentie naar Amsterdam vertrokken, en aldaar in HD. paleis op den Dam afgestapt.

Naar men verneemt, zal heden avond ten 7½ ure door kommissarissen der Amstel-jagthaven, het bestuur en eenige leden der Amsterd. Roei- en Zeilvereeniging *de Hoop*, groot koncert op het water gegeven worden, uitgevoerd door het orkest van den heer *J. E. Stumpff*. Tevens zal heden avond de Amstel en omgevingen verlicht worden door elektriesch licht van den heer *van Emden* aldaar.

— Van Utrecht zijn heden vele nieuwsgierigen naar Amsterdam vertrokken, om het feest der onthulling bij te wonen. Dat getal ware zeker aanmerkelijk grooter geweest, als er, evenals met onze maskerades, avondtreinen van de feestplaats hadden afgeloopen.

* — Van het Nieuwe Diep wordt ons dd. 26 Aug. geschreven: Aan boord van Z. M. fregat **Doggersbank** en het wachtschip **de Rhijn**, hebben de volgende verwisselingen plaats gehad: Van eerstgenoemden bodem overgeplaatst naar **de Rhijn**, de luit. t/z 2e kl. *P. K. van Moorsel*, en van het wachtschip **de Rhijn** naar eerstgenoemden bodem de kapt. luit. t/z *S. Faber Huys*, als 1. off. en de luit. t/z 2. kl. jhr. *A. C. van Haeften* en als 1. off. aan boord van het genoemd wachtschip geplaatst de kapt. luit. t/z *P. van Woelderen*, thans non-aktief.

— De Gedeputeerde Staten der prov. Gelderland hebben, in aanmerking nemende, dat het van belang is, de deelneming uit die provincie aan de algemeene tentoonstelling van fokvee, werktuigen en voortbrengselen van den grond, te Parijs in 1857 te houden, zooveel mogelijk te bevorderen, goedgevonden daartoe eene kommissie in te stellen, en tot leden van de[illegible]verzocht de heeren: mr. *L. A. J. W.* baron [illegible] griffier der Staten van Gelderland; mr. *F. W. [illegible]* baron *van Ittersum*, kantonregter te Hattum; [illegible] *H.* baron *van Heekeren*, te Zutphen; mr. [illegible] *van Everdingen*, te Tiel, en *J. Wertheim*, [illegible]ingen.

[illegible] verneemt, dat in de provincie Noord-Brabant [illegible] algemeene kollekte zal worden gedaan, tot [illegible] rampen door den verschrikkelijken storm in [illegible]nd van den 11. dezer veroorzaakt, en waardoor vele plaatsen dier provincie zwaar zijn geteisterd. *Hd. Bl.*

— Te Pumerende is door den kerkenraad der Nederl. Herv. gemeente aldaar beroepen Ds. *A. van Toorenenbergen* van Hendrik-Ido-Ambacht.

— Leeuwarden heeft weder een groot verlies geleden door het overlijden van den heer *J. van der Plaats*, ridder der orde van de Eikenkroon, president der provinciale kommissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Friesland en dokter in de genees- en verloskunde aldaar. Hij was een man, die wegens zijne uitstekende bekwaamheden en veeljarige ondervinding als geneesheer alom zeer hoog geschat werd, en wiens dood dus door velen te regt zal worden betreurd.

— Als eene zeldzaamheid kan gemeld worden, dat een inwoner te 's Hage dezer dagen in de Wassenaarsche Watering op *één* morgen ruim 1200 pond riviervisch heeft gevangen, meestal bestaande uit brasems en snoeken.

— Den 22. dezer heeft op den spoorweg van Wurzburg naar Aschaffenburg weder een spoorweg ongeluk plaats gehad. 1200 man van het Oostenrijksche regement graaf *Degenfeld* gingen des morgens 3 ure met een buitengewonen trein, toen door het breken van eene verbindingsketen, terwijl de trein in volle vaart was, aan het station van Laufach, eenige wagons uit de rails gingen en door de opvolgende werden verbrijzeld. 6 man werden gedood, 9 ernstig gewond en 11, waaronder 2 officieren, minder ernstig. Het duurde lang eer de 40 onbeschadigde rijtuigen den togt konden voortzetten, om te Aschaffenburg een anderen trein met troepen te kunnen passeren.

— Wij zijn verzocht melding te maken, dat den 22 dezer op het postkantoor te Nijmegen aan het adres van den heer *M. H. Badings*, geëmpl. bij de militaire Intendance alhier, is bezorgd een brief met een muntbillet van *f* 10 er in, welke brief niet is teregt gekomen. Hoe onaangenaam dit ook voor ontvanger en afzender zijn moge, de brief was niet aangeteekend, anders ware dezelve zeker in orde ontvangen.

— Zooals men onder de advertentien zal zien zal het *koncert* van de Johannesberger kapel op *heden avond* in de zaal nevens den Schouwburg plaats hebben; om de schoone uitvoering beter in hare volle waarde te kunnen apprecieëren, zal dit berigt zeker den muziekliefhebber niet onaangenaam wezen.

— Uit Groningen wordt aan de *Amst. Ct.* geschreven: Op een der laatste marktdagen waren ruim 1500 last koolzaad ter markt, die tegen *f* 495 het last zijn verkocht, een kapitaal vertegenwoordigende van *f* 742,500; rekent men daarbij de verdere ter verkoop aangeboden granen, enz., dan kan men aannemen, dat er voor 2 millioen op dien dag verhandeld is.

— In den nacht van den 7 op den 8 dezer is eene boerenmeid onder de gemeente Stedum op den openbaren weg door twee mannen geweldadig aangegrepen en op eene gruwelijke wijze beleedigd. — Beide waren tamelijk groot van gestalte, de een echter iets grooter dan de ander; de grootste sprak met een Hollandsch of Friesch, de ander met een Groninger aksent, — beide waren donker van uitzigt, gekleed met platte petten en blaauwe paletôts, de een met een zwarten, de ander met een geruiten broek.

— In Pruissen is eene nieuwe militaire uitvinding gedaan. Men heeft er kleine stukken geschut op kleine wielen ingerigt, die door een man kunnen getrokken worden, en die op 1000 passen zeer goed raken. Er is sprake van, deze stukken bij de garde in te voeren, bij elk bataillon twee stuks.

— Den 21. dezer is op 65jarigen leeftijd te Nonnenhorn, in Wurtemburg overleden de beroemde hofkapelmeester *J. P. von Lindpaintner*, die zich als instrumentist, direkteur en komponist een Europeeschen naam heeft verworven.

— Bij eene ter dood brenging te Assens, op het eiland Funen, van twee roovers had den 18. het treurige ongeval plaats, dat de eene slechts met geweld zijn straf wilde ondergaan. Door de 6 beulsknechten niet kunnende geregeerd worden, moesten militairen te hulp komen. Toen de onthoofding plaats gehad, drongen twee meisjes van 15 en [illegible] jaar tot het schavot door, en dronken er het warm vlietend bloed, dat als middel haar was aanbevolen tegen verlamming en beroerte!

Brouwershaven 26 Augustus.

Binnengekomen **Colombine**, kapt. *A. J. Andresen*, van Batavia.

Texel 27 Augustus.

Binnen te Texel met zware averij, het Ned. koopvaardijschip **Philips van Marnix**, kapt. *Duin*, van Batavia, aan boord als passagiers de k[illegible] der inf. *A. C. A. N. Collard* en Zoon.

WATERHOOGTE.

Arnhem 26 *Aug.* 1.65 El; + AP. 8,60. Gew. 8[illegible]
Keulen, 25 „ 7 v. 11½ d. (7 v. 9¼ d. Rijnl.) Gew. 3½ d. Rijnl.

RUSLAND.

PETERSBURG 19 Augustus.

Het is hier een voortdurend gaan en komen v[an] buitengewone gezanten en voorname personaadje[s]. Het korps diplomatiek, dat de krooning moet bi[j]wonen, is kompleet, uitgezonderd de vertegenwoordi[]gers van Turkijë en den Pausselijken staat, die d[a]delijk naar Moskou gaan. Den 22. Aug. zullen [] extratreinen loopen naar Moskou, om de gezant[en] over te brengen. Om hun dien togt zoo aangenaa[m] mogelijk te maken, is er halfweg een feestmaal vo[or] 200 personen besteld, om de vreemde gasten waardi[g] te behandelen.

De kroonings attributen, de schepter, wereldkloo[t], kroonen, enz. worden heden in plegtstatigen opto[gt] van het winterpaleis naar het spoorweg-station gebrag[t].

Aan generaal *Lüders* is door de handelaren [te] Odessa een groot feestmaal aangeboden; de staf v[an] het 2e leger is weder van Odessa naar Khark[ow] verplaatst en generaal *Lüders* vertrekt den 18. na[ar] Moskou.

De graanprijzen blijven hier stand houden, omd[at] de oogst in Europa niet overal even goed is en [de] aanvraag groot blijft bij niet overgrooten voorraa[d].

In den omtrek van Odessa hebben zich de sprink[]hanen plotseling in zulk eene menigte vertoond, d[at] op enkele plaatsen de grond er mede overdekt i[s]. Onlangs gaf een der rijke inwoners van Odes[sa] op zijne villa een groot feest. Alles was smaakv[ol] verlicht, buffetten waren aangerigt, eene frissch[e] koelte stroomde in de zalen van de woning, toe[n] men onverwacht een storm meende te hooren aa[n]komen. Het was een heirleger sprinkhanen, d[at] alles kwam overdekken, en het geheele huis innam. Men liet de zalen schoonvegen, maar de ongenood[e] gasten waren even spoedig terug, als ze verdreve[n] waren; men stak buiten vuurwerk af, om te tracht[en] ze daarmede te verdrijven. Niets baatte echter, e[n] het feest moest opgegeven worden: de genoode gaste[n] moesten voor de ongehooden de wijk nemen.

SPANJE.

MADRID, 21 Aug.

In en buiten het paleis schijnt men druk te intri[]gueren; daarbinnen zouden het vooral de koning[in en] maarschalk *Concha* zijn, die de zaken reeds zoo v[er] gebragt moeten hebben dat de betrekkingen tussche[n] de koningin en *O'Donnell* buitengemeen koel geworde[n] zijn, terwijl de komplotten buiten het paleis ten gun[]ste van *Narvaez* gesmeed worden door diens vriende[n], die reeds hebben, bewerkt dat hij in Spanje terug mag komen; gelukken hunne verdere pogingen, d[an] zal waarschijnlijk de tijd niet ver verwijderd zijn, d[at] *O'Donnell* voor een ander het veld moet ruimen.

De regering denkt er steeds aan zijne betrekki[n]gen met Rome te hernieuwen, door redelijke konc[]essien te doen, zonder echter een der konstitutioneel[e] beginselen des lands hieraan ten offer te brengen. Spanje behoeft evenwel, naar wij gelooven, niet meer te leeren, dat hij, die koncessien aan Rome doet, zich op een hellend vlak beweegt.

De generaal *Serrano* zal morgen naar Frankrijk vertrekken.

De oud-minister *de Escosura*, die naar Frankrijk vertrokken was, is opgeroepen om binnen acht dagen voor den krijgsraad te verschijnen.

Brieven uit Teruel berigten, dat de militaire overheid op despotische wijze van hare buitengewone magt

gebruik of misbruik maakt, zoodat reeds verscheidene gegoede personen die stad verlaten hebben. De regering zal waarschijnlijk weldra hieraan een einde maken.

De toestand van de provincie Cordova is nog niet gunstig. Er wordt dagelijksch nog brand gesticht. Het bestuur doet wel al het mogelijke om het kwaad te stuiten en de brandstichters te straffen; doch de meeste schuldigen zijn niet op te sporen.

Ten gevolge van het noodlottig gevecht, dat prins *Adalbert* van Pruissen met de mooren van het Riff gehad heeft, zal ons gouvernement versterking van troepen aan den kolonel *Buceta* zenden, die in dit gedeelte van Afrika het bevel voert. Die officier heeft nimmer krijgsmagt genoeg gehad, om de roovers van die kust in toom te houden.

Uit Melilla schrijft men dat de mooren, die daar ter markt komen, verhalen, dat op hunne kust eene landing bewerkstelligd is, doch de vijand gedwongen werd terug te trekken met verlies van vier en twintig dooden en gekwetsten, geweren en sabels. De mooren hadden twee dooden gehad.

Dit is nu hunne lezing van het gevecht met prins *Adelbert* van Pruissen.

Uit Lissabon verneemt men dat den 14. des avonds nog eene zekere gisting in de stad heerschte. De opstand had de omverwerping van het ministerie ten doel, en de duurte der levensmiddelen was slechts een voorwendsel. De zaak zal echter waarschijnlijk geene verdere gevolgen hebben.

MADRID, Maandag 25 Augustus.

Morgen zal het huwelijk van prins *Adalbert van Beijeren* voltrokken worden. Er zullen bij die gelegenheid groote feesten plaats hebben.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 24 Aug.

De Keizerin heeft heden hare vertrekken verlaten en een wandelrid gemaakt. In den namiddag was op Laxenberg hofdiner waaraan de keizerl. familie en verscheiden ambtenaren deel namen.

De verlooving van aartshertog *Karel Lodewijk* met prinses *Margaretha* van Saksen zal eerst den 4. Nov. plaats vinden.

De Kommissie ter regeling van de grensscheiding van Bessarabië bevindt zich te Akerman en is ijverig bezig. Hare werkzaamheden zullen nog eenige maanden duren.

Te Olmutz (Moravie) heeft den 17. Aug. eene begrafenis van een boekhandelaars bediende van de Protestantsche godsdienst plaats gehad, die ergenis heeft gegeven. Op bevel van den aartsbisschop moest de begrafenis plaats hebben, op den grond voor zelfmoordenaars bestemd, ofschoon de overledene geen zelfmoordenaar was. De begrafenis had aldaar plaats; maar toen de uit Brunn geroepen Protestantsche leeraar eene lijkrede wilde doen, werd hem zulks verboden. De leeraar deed een stil gebed, verliet het kerkhof, en hield toen eene aanspraak tot de omtrent 1500 personen, die het lijk vergezeld hadden, welke toespraak met belangstelling aangehoord werd.

Koning *Otto van Griekenland* heeft te Aschaffenburg eene zamenkomst gehad met zijn broeder, koning *Max* van Beijeren, en koning *Lodewijk* van Beijeren, hunnen doorluchtigen vader.

WEENEN, Dingsdag 26 Augustus.

Per telegraaf heeft men tijdingen uit Bucharest van heden:

„De berigten uit Konstantinopel zijn hier tot den 20 Aug. ontvangen. De Russische gezant, de heer *v. Boutenieff*, was daags te voren aangekomen en te Bujukdere aan land gestapt.

„*Mehemet-Kepresly* zou nu den volgenden dag naar Moskou vertrekken.

„De Russische troepen hebben den weg van Bajazed nog niet verlaten.

„Het aanbod tot de oprigting van eene bank te Konstantinopel, van den heer *Baltazzi*, was niet aangenomen. De heer *v. Rothschild* had gunstiger voorslagen gedaan."

BERLIJN, 25 Augustus.

Onder de vele vreemde officieren, die alhier zijn aangekomen, om de manoeuvres van het Pruissische gardekorps bij te wonen, bevindt zich de Nederlandsche overste bij den generalen staf *van Panhuys*.

Z. M. de Koning wordt den 27 dezer van de manoeuvres des gardekorps te Sanssouci terug verwacht, om den 29 naar Stargard te vertrekken en aldaar de manoeuvres van het 2e legerkorps bij te wonen.

Prins *Adalbert*, die zich te Gibraltar bevindt, is van zijne wonde zoo goed als genezen en zal met zijn schip herwaarts terug keeren. De andere gewonden worden in het Engelsche matrozen hospitaal met de meeste zorg verpleegd, en zijn ook allen aan de betere hand. Dit ongelukkig voorval zal ten gevolge hebben, dat de Europeesche mogendheden zich verbinden en gemeenschappelijk maatregelen zullen nemen, om een einde aan die rooverijen te maken, waaraan de Europeesche handel niet langer mag blootgesteld zijn. De *Morning Chronicle* schrijft uit Berlijn, dat baron *v. Manteuffel* op bevel des konings een koerier naar Londen heeft gezonden, met depêches aan het Pruissische gezantschap, om van de Engelsche regering ondersteuning te verzoeken ter bestraffing van de roovers van Riff.

De namen van de 7 gesneuvelde en der 18 gewondene Pruissen van de korvet **Danzig**, in het gevecht bij Kaap Tres Forcas, aan de Marokkaansche kust, worden in onze dagbladen bekend gemaakt, met opgave van de bekomene wonden. Van de gesneuvelden zijn er 4 in de sloep gestorven, waarbij de luitenant 1e kl. *Rieseman*, die een kogel in de linker long had bekomen, 3 zijn aan land achtergelaten. Prins *Adalbert* heeft een kogelwond aan den regter bovenschenkel bekomen, zonder beenverwonding. De meeste der overige officieren en manschappen van de **Danzig** dragen sporen van geweerschoten in hunne kleederen.

In Italië wordt de toestand met elken dag meer gespannen, en ingeval Oostenrijk ergens tusschenbeiden mogt komen zijn ernstige verwikkelingen te duchten, aangezien Sardinië zich dan geregtigd en verpligt zal achten, zijne troepen mede te laten uitrukken, en beiden zich op hetzelfde grondgebied kunnen bevinden.

De *N. Pr. Zt.* zegt uit eene officieële bron vernomen te hebben, dat het gerucht alsof het Westen den koning van Napels een ultimatum gesteld had, van allen grond ontbloot is.

ENGELAND.

LONDEN, 25 Augustus.

De door den **Tagus** uit Gibraltar aangebragte tijdingen houden in, dat prins *Wilhelm Adalbert* van Pruissen bijna geheel genezen is, en de gewonde officieren en soldaten in een voldoenden toestand verkeeren.

Den 19 bevond dit vaartuig zich te Lissabon, waar alles, even als in de provincien, rustig was.

Uit Mexiko verneemt men, dat *Vidauri* tegen de regering is opgestaan. Met het doel waarschijnlijk, om langzamerhand de geheele magt in handen te krijgen, had bij twee Staten, over een waarvan hij gouverneur was, tot een vereenigd, waarop het kongres dit zijn gedrag afkeurde als inbreuk makende op de konstitutie en hem bevel zond, zijne plaats aan Don *Santiago Rodriguez* in te ruimen. Dit heeft hij geweigerd en zich hierop tegen de regering verklaard, terwijl hij generaal *Alvarez* tot president der republiek heeft uitgeroepen. Bovendien heeft hij de hulp der Texianen ingeroepen, en zouden dezen naar men verzekert, hieraan gehoor geven. Hierin ziet men een nieuw bewijs van *Vidauri's* verraad. Hij weet wel dat de Texanen niet dan gevaarlijke vrienden voor hem kunnen zijn; maar het zou hem onmogelijk zijn de republiek der *Sierra Madre*, waarvan reeds zoo lang sprake is, zonder hunne hulp te stichten. Hij zou hen niet te hulp roepen zoo hij niet voornemens was bepaaldelijk met het overig gedeelte der republiek te breken.

LONDEN, Dingsdag 26 Augustus.

De heer *Dallas*, N.-Amerikaansch gezant te Londen, is door zijne regering gemagtigd eene overeenkomst met het Engelsche bewind tot stand te brengen tot regeling der kwestie van Centraal-Amerika, op de drie volgende hoofdvoorwaarden: 1. Afstand van Ruatan aan Honduras; 2. Opheffing van de soevereiniteit der Mosquitos; 3. Greytown tot eene vrijhaven te verklaren.

De *M. Post* berigt, dat spoedig een einde zal komen aan het bezetten van het Grieksche grondgebied door Fransche en Engelsche troepen. Het blad meldt tevens dat de Fransche admiraal bevelen heeft gegeven, om toebereidselen te maken tot de ontruiming, hoewel de juiste dag niet is bepaald. Eindelijk leest men in de *M. Post*, dat de Westersche mogendheden verlangen dat vóór de ontruiming van Griekenland door hare troepen een nieuw kabinet te Athene worde zamengesteld.

„Vóór de ontruiming — zegt dat dagblad — moesten de Westermogendheden een ander ministerie door den koning doen aanstellen."

Te Southampton is het stoomschip **de Arabia** aangekomen, met berigten van New-York van den 13. Augustus.

— 26 *Aug.* Gek. $95^3/_8$; Sp. 3 pCt. $44^7/_8$; $1^1/_4$ pCt. $24^7/_8$; Rusl. 5 pCt. 112; $4^1/_2$ pCt. $98^1/_4$; Holl. 4 pCt. $97^3/_4$; $2^1/_2$ pCt. 65; Sard. 5 pCt. 92; Braz. $101^1/_2$.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Augustus.

Mag men eenigzins gelooven aan onderhandelingen, die te Londen over Griekenland zullen gevoerd worden, bepaaldelijk met opzigt tot den troonsopvolger, — men moet in 't geheel geen geloof slaan aan de redeneringen der Duitsche bladen, die een kongres aankondigen over de Italiaansche aangelegenheden. Dat zou slechts in 't belang van Oostenrijk kunnen wezen, en dit beoogen de Westmagten in de vraagstukken betreffende Italie zeker niet.

Omtrent het verblijf van den keizer te Biarritz is niets bekend. Prinses *Mathilde* gaat naar Stuttgard, haar oom den koning bezoeken. Zij zal daar hare nicht de koningin der Nederlanden ontmoeten.

Het leggen van den telegraafkabel van Sardinië naar de Afrikasche kusten door den heer *Brett* is met veel moeite gepaard gegaan en nog niet voltooid. Den 7. Aug. hebben zich de *Dutchman* en *Tartare* op weg begeven met de kabel. Des avonds was de kabel reeds afgebroken. Men moest dus terugkeeren en na de kabel aaneengevoegd te hebben, het werk met de meeste zorg voortzetten; dit geschiedde den 13. Aug. Met veel moeite, daar de zee vol beweging was, naderde men de kust. Doch de kabel was te kort en den 15. heeft men het werk moeten staken, slechts zes mijlen van de kust verwijderd blijvende. Men heeft de noodige bevelen naar Londen gezonden, om het nieuwe eind te maken en intusschen een vaartuig en groote dobbers gereed gelegd, om het einde boven te houden. Als geene hevige stormen deze maatregelen zonder vrucht doen zijn, dan zal het werk over enkele maanden gereed kunnen wezen.

Gister is de graaf *van Parijs* meerderjarig geworden. Men verwacht hier geen manifest, dat weinig indruk zou maken. De hertogin *van Orleans* woont dit jaar met hare beide zoons de lijkdienst ter gedachtenis van *Lodewijk Philips* op Claremont niet bij.

De geheime genootschappen en hunne woelingen blijven de aandacht der regering boeijen, ofschoon deze daarover geene zorgen heeft.

Bij de aanstaande Russ. krooningsfeesten is het opmerkelijk mede te deelen, dat de reis over land of over zee van Parijs naar Petersburg 150 fr. kost, terwijl voor 15 jaar de reis naar Marseille alleen zooveel kostte.

PARIJS, Dingsdag 26 Augustus.

De *Moniteur* van heden bevat een berigt uit Lissabon van den 17. Aug. volgens 't welk aldaar de rust geheel hersteld was. Sinds den 11 was er de orde niet meer verstoord.

De beurs was in matte stemming.

— 26 *Aug.* $4^1/_2$ pCt. 94,50; 3 pCt. 70,50; Sp. 3 pCt. $39^3/_4$; $1^1/_4$ pCt. $25^1/_4$.

BELGIE.

BRUSSEL, 26 Augustus.

Er heeft heden eene plegtige lijkdienst plaats in de kerk te Laeken, ter gedachtenis aan koning *Lodewijk Philips*. De koning en zijne familie, die van Luik terug zijn gekomen, waar zij even als in de andere provinciale hoofdsteden de feesten hebben bijgewoond ter viering van het 25jarig koningschap in Belgie, waren in de kerk aanwezig, die geheel met belangstellenden bezet was.

De koning gaat de troepen in het kamp van Beverloo inspekteren.

ADVERTENTIEN.

*** Op den 23. Augustus 1856, is binnen Utrecht overleden Vrouwe JOHANNA CATHARINA ANTONIA ROELANS, Weduwe van den Heer Mr. JOACHIM FREDRIK ODÉ.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed in den ouderdom van 70 jaar de Heer P. BENIER.

Loenen, 25 Augustus 1856.

PARK TIVOLI.

*** Het aangekondigde KONCERT van de *JOHANNESBERGER CAPELLE* zal *heden Woensdag* plaats hebben in de **Zaal naast den Schouwburg.**

Aanvang ten $7^1/_2$ ure.

Entrée 1 Gulden de persoon. De Ondernemer J. WOLTERS.

PARK TIVOLI.

*** Op Donderdag den 28. Augustus 1856, des morgens ten 1 ure

MATINEE MUSICALE,

EN DES NAMIDDAGS TEN $6^1/_2$ URE

GROOT VOCAAL en Instrumentaal Concert,

te geven door de beroemde

Johannesberger Capelle,

onder de direktie van den Heer JULIUS LANGENBACH.

Programma voor de Matinee van Donderdag.

I DEEL.

1. Ouverture Dichter und Bauer, van *Souppeé.*
2. Koor en Marsch uit Der Tannhäuser, van *Wagner.*
3. Pfingstrosen Walzer van *Gung'l.*
4. Finale Guiramento van *Mercadante.*

II DEEL.

5. Ouverture der Freischutz van *Weber.*
6. Scene en Aria van *Bergson.*
7. Hofballquadrille van *Strauss.*
8. Der Steckbrief, Charivari van *Zöhlner.*

Programma voor het Concert van Donderdag.

I DEEL.

1. Ouverture Raijmond van *Thomas.*
2. Aria uit Ernani van *Verdi*, gezongen door FRAULEIN ZIEGELER.
3. Ein Sommernachtstraum, Potpourri van *Kuntze.*

II DEEL.

4. Concert voor Viool, van *Vieuxtemps*, gespeeld door den Heer JULIUS LANGENBACH.
5. Liederen voor Sopraan, gezongen door FRAUL. ZIEGELER.
6. Sinfonie van *Beethoven.*

III DEEL.

7. Ouverture Tannhäuser, van *Wagner.*
8. Johanniskäfer'n Walzer van *Strauss.*
9. Wilhelmus Marsch, van *J. Langenbach.*
10. Der lustige Figaro, Potpourri van *Hamm.*

PS. HH. Abonneé's wordt bekend gemaakt, dat het Park op Donderdag den 28. Aug. zal gesloten zijn, volgens art. 4 van het abonnement.

PS. Bij ongunstig weder zal ook het Koncert van Donderdag avond plaats hebben in de Zaal naast den Schouwburg en aanvangen ten $7^1/_2$ ure.

Entreé *f* 1,00 de persoon.

De Ondernemer,
J. WOLTERS.

*** Op Vrijdag 29 Augustus 1856, des namiddags ten 2 ure, zal ten kantore van het *Stads Venduhuis aan de Mariaplaats* te Utrecht worden verkocht, eene partij AFBRAAK, bestaande in: Eene *Binnenpui*, *Schuifkozijnen*, *Deuren*, enz., des voormiddags aldaar te zien.

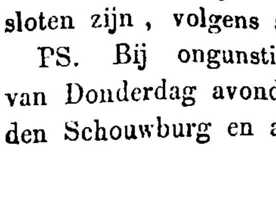

*** Op Donderdag den 4. September 1856, des voormiddags ten 11 ure, zal in het Regthuis van Kamerijk, bewoond door Cs. SENTEN, in het openbaar worden verkocht:

No. 1. Eene HOFSTEDE, bestaande in eene Bouwmanswoning, no. 25, met Achterhuis, Zomerhuis, Schuur en Berg, benevens Boomgaard, Bosch-, Bouw-, Wei- en Hooilanden, te zamen groot 18 Bunders, 51 Roeden, 70 Ellen, staande en gelegen in de gemeente Kamerijk Mijzijde. — Te aanvaarden 1. Januarij en 1 Mei 1857.

No. 2. Een perceel HOOILAND, groot 4 Bunders, 53 Roeden, 50 Ellen, gelegen onder de gemeente Kamerijk Houtdijken. — Te aanvaarden 1. December 1856.

Breeder bij biljetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris DUYFJES te Utrecht.

*** Er wordt verlangt, in de nabijheid van de Wittevrouwenstraat, een LOKAAL, geschikt tot het houden van Kantoor. Te aanvaarden vóór of met 1° October aanstaande. Adres de Heer BUIJEN, Mr. Timmerman, St. Janskerkhof.

TABAK.

*** Men verlangt zoo spoedig mogelijk een fatsoenlijk JONGELING, om in het vak van Tabak en Sigaren opgeleid te worden. Adres in persoon of met franco briefjes onder letter H. bij den Boekhandelaar C. VAN DIJK.

Wie wil een mismaakt aangezigt niet gaarne verfraaid zien, voor de geringe koste van *f* 2.- per tand en hooger?.....

*** J. M. SON, *pract. Tandmeester en der stads weesgestichten*, te Utrecht, continueert met het vervaardigen en inzetten van KUNSTTANDEN en GEBITTEN, welke aan alle vereischten voldoen, en welke, op proef van goed gebruik, geleverd worden. Zijne Kunsttanden en Gebitten zijn niet van de natuurlijken te onderscheiden, bevorderen de spijsvermaling en de spraak, enz. Hij staat voor dezelve in.

Hij vleit zich genoegzaam bekend te zijn, tot het uitnemen van pijnlijke kiezen, tanden of wortels, al waren dezelven door anderen afgebroken of van de hand gewezen (bijna zonder pijn), zet losse tanden onmiddelijk vast, en verrigt alles, wat tot zijn vak behoort.

Abonneert een geheel huisgezin voor *f* 10,— per jaar, met inbegrip van Tandmiddelen, opdat de kinderen geregelde en fraaije tanden mogen krijgen.

Adres, aan zijn etablissement, voor Klarenburg D 503. Men wordt verzocht op naam en woonplaats te letten.

Jufvrouw STEULTJES, Geb. Jonker, eerste Rozengracht bij de Ravenbrug te Amsterdam, is in 4 weken tijds door het gebruik van een **GOLDBERGERSCHEN KETTING** radicaal genezen van eene verlamming van het regterbeen door rheumatische pijnen veroorzaakt. Het was van onder den voet tot boven de knie sterk opgezwollen en zwaar als lood, de gewrichten waren stijf en uiterst pijnlijk. Reeds den eersten nacht hielp de Ketting en had er merkelijke verzachting van pijn plaats, in 8 dagen had dezelfe opgehouden en kon de patient al weêr alleen het bed uitkomen; zoo nam zij dagelijks in beterschap toe, tot zij heden 16 Mei, zelve naar ons toegekomen is om deze verklaring af te leggen. Zij weet dat er velen zijn, die aan deze ziekte lijden en uit deernis en mededoogen verzoekt zij hare genezing algemeen bekend te maken, om anderen den weg te wijzen hoe zij van hun lijden bevrijd kunnen worden.

VERKOOPHUIS.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagkramp, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, zenuwtrillingen, pijn in de lenden, knubbeljicht, verstijving in de leden, aangezigtspijn, zenuwziekten worden zeker en spoedig door **Goldbergers Kettingen** genezen.

Zij kosten *f* 1.80—2.70—3.60—5.40.

Amsterdam, Verkoophuis,	Utrecht, *L. J R. Bosch*, Lijnm.
Amersfoort, *A. H. v. Ruyven.*	„ *P. J. Huinck* „
„ Gebr. *Bruning.*	Vianen, *M. A. Verkerk.*
Hilversum, *R. J. J. v. Alphen.*	WijkbijDuurst., Wed. *C. Zorn.*
Utrecht, *T. Uhlenbroek* Bakkerb.	En in de bekende Dépôts in
„ „ Choorstr.	de andere steden

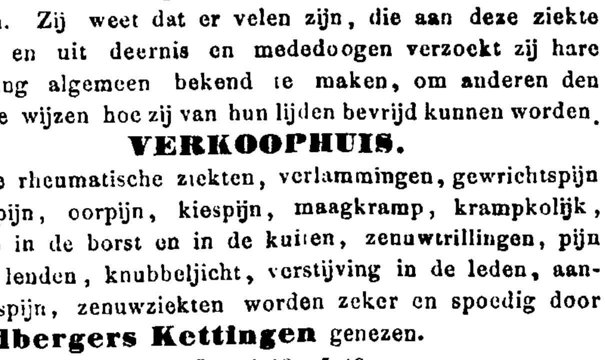

*** DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een onwaardeerbaar geneesmiddel voor degenen, welke aan *lever-* en *maagkwalen* lijden. De deugd en kracht dezer pillen beproefd zijnde door een groot aantal lijders en wel bijzonderlijk in Nederland, Java en Suriname, is het onnoodig om dezelven verder uit te weiden, daar duizenden daarvan gebruik gemaakt hebbende, hare weldadige uitwerking hebben ondervonden; al degenen welke lijden aan ongesteldheid aan de lever of de ingewanden, gebrek aan spijsvertering, zware hoofdpijnen, duizeligheid, aandrang van het bloed naar het hoofd, kunnen geen beter werkend middel gebruiken. Zij zijn ook buitengewoon heilzaam voor borstkwaal, mits dat tevens de zalf daarbij ter inwrijving op de borst des morgens en 's avonds wordt gebruikt.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244; en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

*** Bij W. F. STRAMROOD, te Wijk bij Duurstede, komt van de pers:

1°. Mijmeringen in de Pastorij, een legaat van eenen *armen schrijver*, door PHENIKS, gr. 8°. 1e en 2e Stuk, Prijs ad . . . *f* 0.60.

Met *vier* Stukken zal dit belangwekkend werk kompleet zijn en zal dus in zijn geheel *f* 2.40 kosten.

De uitgever durft dit geschrift gerustelijk aanbevelen, het is in eenen boeijenden stijl geschreven, en bevat vele zuivere evangelische denkbeelden; hij stelt zich van dat boek dan ook een buitengewoon debiet voor.

2. De Christen in Leven en na het Sterven, vier godsdienstige overdenkingen, betreffende de *beperktheid van des christen doorzigt aan deze*, en de *voortreffelijkheid daarvan aan gene zijde des grafs*, naar aanleiding van 1 Corinthe XIII: 9—12, door CHRISTOPHILUS, post 8°. 1e Stukje, Prijs . . . . *f* 0.30.

Met *vier* Stukjes zal dit belangrijk werkje kompleet zijn en het geheel *f* 1.20 kosten.

3°. De Zondagsklok, naar de *Amerikaansche uitgave.* DE DAG DES HEEREN, een volksboekje tot opwekking van eene godsdienstige viering van den Zondag.

Prijs 40 Cts. en ter verspreiding bij de 25 Exempl. te gelijk à $32^1/_2$ Cts.

Marktberigten.

Rotterdam, 26 Augustus. Granen. Tarwe: 154 ℔ witte Poolsche *f* 570; 154 ℔ Brunsw. *f* 480; 154 ℔ Rijn *f* 470; 156 ℔ Nassaudietsche *f* 490; 159 ℔ Hoogl. Kl. *f* 545. Rogge: 145 ℔ Archangel *f* 255. Boekweit op 142 ℔ Vriessche Zand *f* 320.

Schiedam, 26 Augustus. Granen. Verkocht: Rogge, 143 ℔ Archangel *f* 243 kont., *f* 245 6/w.; 144, 145 ℔ dito *f* 250, *f* 252 6/w., en 144 ℔ Arensburg *f* 300 6/w. Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 25; Jenever id. *f* 30,50; Amsterd. proef *f* 31,75, zonder de belasting.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Aug	Uren	Windrigt	kr	Barom bij 0°	Ther F	Afwijk d. temp	Vochtigh	Gev. regen	Aanmerkingen
			N. G						
26	2	nw.	12 0	758.49	63.3	— 2.7	0.70	0.1	Zw. bewolkt.
	10	w.	0 0	59.87	56.5		87	0	Idem.
27	8	wzw.	3.0	56.43	59.9		92	0.3	Idem.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 26 Augustus 1856.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . . $2^1/_2$ pCt.		$63^5/_8$	$63^3/_4$	$63^5/_8$
dito dito 3	„	$75^3/_4$	$75^7/_8$	$75^{13}/_{16}$
dito dito 4	„	$94^3/_4$	95	$94^{13}/_{16}$
Amortisatie-Sijndikaat $3^1/_2$	„	$90^3/_4$		
Aand. Rijn-Spoorweg $4^1/_2$	„	100		
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.* 5	„	$103^1/_8$		
Obligat. 1828 & 1829 5	„	$103^1/_8$		
Certifikaten 1840. . . 4	„	$85^3/_4$	$85^7/_8$	$85^3/_4$
Cert. bij *Stieglitz* . . 4	„	$85^1/_4$	$85^3/_8$	$85^3/_8$
dito Adm. te Lond. $4^1/_2$	„	$96^3/_4$	97	$96^7/_8$
Cert. van Assign. . . 6	„	65		
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500		$154^1/_2$	155	
SPANJE.				
Obligatien . . . . . . $1^1/_4$ pCt.		$24^{13}/_{16}$	$24^7/_8$	$24^{13}/_{16}$
Binnenl. Schuld . . . 3	„	$39^5/_8$	$39^{11}/_{16}$	$39^5/_8$
Bewijzen Koepons . . .		$5^{15}/_{16}$	6	$5^{15}/_{16}$
OOSTENRIJK.				
Oblig. Metaliek . . . 5	„	$78^1/_2$	$78^9/_{16}$	$77^3/_{16}$
Oblig. N. 5	„	$85^{15}/_{16}$	$86^1/_{16}$	
dito d to La B. . . . 5	„	$85^{13}/_{16}$	$86^1/_{16}$	
dito dito . . . . $2^1/_2$	„	$40^3/_{16}$	$40^1/_4$	$40^1/_4$
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild* $2^1/_2$ pCt.		52		
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100. . 5 pCt.		$98^3/_4$		
PORTUGAL.				
Obligatiën . . . . . . 3 pCt.		$45^5/_8$	$45^3/_4$	$45^3/_4$
AMERIKA.				
Granada, Oblig. . . . $2^1/_2$	„	$19^3/_8$	$19^9/_{16}$	
Mexiko, Obl. 1851 £100 3	„	$21^3/_4$	$21^7/_8$	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 203 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

PROVINCIALE STATEN VAN UTRECHT.

Zitting van Woensdag 23 Julij 1856.

(*Vervolg.*)

De heer *Broers* heeft hiertegen groot bezwaar, wijl dit regl. alleen kan werken op gronden in het grootwaterschap en die polders daartoe niet meer zullen behooren.

De heer *v. Asch v. Wijck* erkent dit, maar zegt tevens, dat juist daardoor de gegrondheid van het door hem geopperd bezwaar gestaafd wordt. Indien als regel geldt dat het reglement niet kan werken buiten de grenzen van het waterschap, dan zal ook het waterschapsbestuur geen omslag kunnen heffen van daarbuiten gelegen landen, en dan zullen de bedoelde polders daarvan ontheven zijn, ten ware de verpligting daartoe uitdrukkelijk worde gehandhaafd. — Spr's amendement heeft geen ander doel dan nu te bepalen dat de genoemde polders zullen blijven betalen.

De heer *Pabst* zegt, dat niets belet den omslag over die landen te heffen, al liggen zij niet in het waterschap, aangezien zij hun water op Woerdens boezem brengen.

De heer *v. Nooten* acht de opname van dergelijke bepaling niet noodig; zoo de landen weigeren, zegt Spr., zal men de uitloozing afsluiten.

De heer *Pabst* zegt, dat dit een maatregel is die men niet dan in den uitersten nood aanwendt, en hier noodeloos kan gemaakt worden, door eene bepaling in het reglement op te nemen. Spr. merkt ook op, dat die afsluiting zoo gemakkelijk niet zal zijn uit te voeren, en hij durft dus zeer aanraden het amendement van den heer *v. Asch v. Wijck* op te nemen.

De *Voorzitter* meent dat de grens van het waterschap ook is de grens van de bevoegdheid der Staten in dezen. Nu wordt, zegt Spr., voorgesteld, een sprong over die grens te maken, door eene streek die er toe behoort heeft en er nu niet meer toe behoort, te belasten ten voordeele van het waterschap; Spr. zal zich niet verdiepen in de kwestie of het kontrakt van privaat- of van publick-regterlijken aard is; is het van privaat-regterlijken aard, dan gelooft Spr. dat het blijft bestaan, ondanks het regl., en is het dat niet, dan meent Spr., dat de Staten hunne bevoegdheid te buiten gaan door een regl. te maken dat buiten de grenzen van het waterschap moet werken, en Spr. vraagt bovendien, of dit niet nog des te sterker uitkomt, ten aanzien der Staten van Utrecht dan van die van Zuid-Holland, omdat de polders niet eens een deel der provincie Utrecht uitmaken; dit laatste, zegt Spr., moge weinig tot het beginsel afdoen, maar versterkt toch het door hem gebezigd argument.

De heer *Bastert* zegt dat blijkens de memorie van toelichting het denkbeeld van Gedep. Staten is geweest, dat zij zullen blijven betalen. De rede van den voorzitter heeft hem doen zien dat er reeds verschil bestaat van meening over de verpligting van al of niet betalen en dus eene regeling volstrekt noodig is. Moeten die polders betalen, dan kan men het ook uitdrukken. Spr. geeft nog in overweging dat de bevoegdheid, die door de Staten zou worden uitgeoefend, hem niet twijfelachtig voorkomt, alzoo dit reglement niet in werking komt zonder bekrachtigd te zijn door de koninklijke goedkeuring.

De heer *Broers* zegt, dat er geen de minste twijfel bestaat of zij Woerdsch bundergeld zullen moeten betalen, en dat de grond daarvoor gelegen is in de overeenkomst, waarbij die polders in het waterschap zijn opgenomen, en dat niet alleen Gedep. Staten en de Komm., maar ook de Staten van Zuid-Holland de bestaande kontrakten hebben geëerbiedigd. De verpligting, zegt Spr., blijft krachtens dit kontrakt bestaan en van het bezwaar dat men hier opwerpt op gronden die niet aanwezig zijn, hebben zelfs de ingelanden niet gesproken. Spr. meent dat de uitsluiting der polders in art. 1 tot niets anders leidt dan tot opheffing van daden van bestuur die vroeger werden uitgeoefend; maar de uitwatering blijft dezelfde, want zij is bij kontrakt geregeld; en weigeren de polders te betalen dan zou men gelijk bij elk wederzijdsch kontrakt kunnen zeggen, gij voldoet niet aan uwe verpligting, dus voldoe ik ook niet aan de mijne, of wel, men zou des regters beslissing kunnen inroepen.

De heer *Ackersdijck* houdt het er voor, dat het geen zuiver burgerlijk kontrakt is, want wat zij op zich hebben genomen is eene daad van bestuur. Immers, zegt Spr., is men opgenomen in den polder, dan heeft men deel aan de omschrijving van de polderlasten en wanneer men zich heeft verbonden die lasten te betalen en te worden opgenomen, dan is het te gelijk eene overeenkomst *juris publici*, want men komt onder het beheer van die korporatie; ware het zuiver burgerlijk, dan zouden die polders zeggen, gij kunt ons niet uitsluiten, of, sloot men ze uit, gij hebt ons daardoor ontslagen van de verpligting die op ons rustte. Spr. acht het niet ondenkbaar dat de verg. bepaalt dat die polders zullen blijven bijdragen in de lasten, wijl dit slechts een gevolg is van den toestand, aangezien zij hier uitwateren, doch hij zegt dat de Staten het niet konden doen zoo zij geene wetgevende magt waren. Nu, zegt Spr., maakt men geene kontrakten meer omtrent te betalen lasten, en daarom dunkt het hem noodzakelijk, de omschrijving ten opzigte van die polders eenigzins te wijzigen, en hij gelooft niet dat de Staten, gelijk de Voorz. zegt, hunne magt te buiten gaan, aangezien zij in het belang van het waterschap deszelfs inkomsten moeten handhaven, en tot dat belang behoort, dat men geen twijfel laat bestaan, of dat gedeelte, hetwelk nu wordt uitgesloten, zal moeten bijdragen.

De heer *v. Bel* betreurt het, dat men niet in de gelegenheid geweest is, de bedoelde overeenkomst in te zien, aangezien men dan zou weten volgens welk regt zij moest beoordeeld worden; bevat zij wat de heer *v. Asch v. Wijck* zegt, dan gelooft Spr. niet, dat zij van privaat-regterlijken aard is, maar is het alleen, dat dit gedeelte zijn water zal mogen uitlozen tegen betaling eener zekere som, dan gelooft hij, dat zij zulks wel is. Nu meent Spr., dat als dit regl. wordt vastgesteld, die landen niets meer aan Woerden zullen betalen, tenzij de overeenkomst van privaatregterlijken aard is; bij het vaststellen van het regl. kan men met het polderbestuur eene nieuwe burgerlijke overeenkomst sluiten en zeggen, gij zult kunnen uitloozen en daarvoor zooveel betalen, want Spr. acht het eene ongerijmdheid, eenvoudig te bepalen, dat zij Woerdsch bundergeld zullen betalen, en hij gelooft, dat als het artikel wordt aangenomen, het wenschelijk is er in te voegen, dat met het bestuur eene nieuwe burgerlijke overeenkomst zal worden aangegaan.

De heer *van Beeck Calkoen* zegt, dat zoo het stelsel der komm. opgaat, de omslag geheven zal moeten worden bij civiel proces.

De heer *Huijdecoper* vraagt of, na eenmaal de Staten der beide provincien, behoudens de latere Koninklijke goedkeuring, dit onderwerp gezamenlijk kunnen regelen, zij niet kunnen geacht worden de bevoegdheid te bezitten om bepalingen in dit reglement op te nemen, waarbij de regten en verpligtingen van landen worden geregeld, die wel is waar thans buiten het waterschap worden gesloten, doch gelegen zijn en blijven binnen eene der beide genoemde provincien.

De heer *G. Verloren* ondersteunt het amendement van den heer *v. Asch v. Wijck;* Spr. heeft tot de minderheid der Komm. behoord, tegen de uitsluiting van den Z. zijder polder en Z. boezem omdat bij hem ook twijfel bestaat of die overeenkomst wel kan blijven bestaan, nu die polders onder Rijnland zullen komen, zij houdt nl. niet alleen in, dat de polders zullen uitwateren op Woerden en Woerdsch bundergeld betalen, maar ook, dat zij onderworpen zullen zijn aan de keuren, ordonnantien en reglementen van Woerden. Die overeenkomst zegt Spr., moet dus gewijzigd worden nu de polders zullen uitgesloten worden, want zij kunnen niet gelijktijdig staan *en* onder de keuren en reglementen van Rijnland *en* onder die van Woerden. Wordt dat kontrakt verbroken of gewijzigd, dan is er geene zekerheid of het betalen van Woerdsch bundergeld ook niet zal worden opgeheven, en dat is de reden, waarom Spr. tegen de uitsluiting is geweest, daar het niet deelen van ruim 600 bunders in den omslag, een aanmerkelijken invloed op de overige deelen van het grootwaterschap zal uitoefenen.

De *Voorzitter* zegt dat Gedep. verklaard hebben dat de polders zullen blijven betalen, in de overtuiging dat het kontrakt was van privaatregterlijken aard, en hebben zij daarin gedwaald, dan is ook de grond voor hun gevoelen vervallen. Wat betreft de opmerking van den heer *van Beeck Calkoen*, merkt Spr. aan, dat zoo het waterschap op die ingelanden den aanslag wilde verhalen, het altijd civiliter zou moeten procederen, omdat het niet kan handelen buiten zijn grondgebied, maar hier zou dit het geval niet zijn, omdat het polderbestuur den aanslag in zijn polder kan innen naar de regelen van het publiek regt. Wat betreft het amendement, en zich stellende op het standpunt van den voorsteller, meent Spr., dat het, zoo het kontrakt niet is *juris privati*, niet aannemelijk is, dewijl het de zaak dan nog slechts gedeeltelijk regelt; de toestand, zegt Spr., is deze: men heeft betaling toegezegd tegen zeker genot en nu wordt de betaling bestendigd en het genot niet; Spr gelooft dat als men de zaak regelt, men de geheele verhouding tusschen den polder en het waterschap zou moeten regelen, en dus ook het genot; maar al moest ook de wijziging worden opgenomen, dan vraagt Spr. toch, of zij niet veeleer in de slotbepaling zou te huis behooren. Wat betreft de vraag van den heer *Huidecoper*, herhaalt Spr., dat de Staten zelven de grenzen hebben bepaald, en de bevoegdheid der Staten van beide prov., die grenzen niet overschrijdt.

De heer *v. Asch v. Wijck* vraagt de leden die hem bestrijden wat zij verstaan onder woerdsch bundergeld. Naar hunne voorstelling, kan dit niets anders zijn, dan de omslag door het bestuur van het grootwaterschap geheven, en als nu de bevoegdheid van het bestuur tot het heffen van den omslag door de grenzen beperkt wordt, vraagt Spr., hoe er dan bij hen sprake kan zijn van Woerdsch bundergeld te betalen door landen die daarbuiten liggen. De heer *Broers* heeft gezegd, dat deze landen Woerdsch bundergeld zullen blijven betalen. Hoe zal dit mogelijk zijn, wanneer het niet uitdrukkelijk wordt bepaald? Men is het eens dat de bedoelde polders niettegenstaande de uitsluiting, niet van de verpligting tot betaling moeten worden ontheven; het is alleen de vraag of er, nu men tot de uitsluiting beloten heeft, genoegzame waarborg bestaat dat de verpligting tot betaling in stand blijven zal. Het is, zegt Spr., zeer gemakkelijk een besluit te nemen, om eenige landen, die sedert eeuwen tot een waterschap hebben behoord, daarvan uit te sluiten; maar daarmede is de zaak niet afgedaan; hetgeen met die uitsluiting in verband staat moet tevens worden geregeld. De gevoerde diskussiën leveren het bewijs op, dat dit bij het reglement niet naar behooren is geschied, maar dat men zich eenvoudig bepaald heeft om de uitsluiting uit te spreken. De Voorz., zegt Spr., heeft opgemerkt dat het waterschapsbestuur het door de ingelanden van die buitengesloten polders verschuldigde slechts volgens de regelen van het burgerlijk regt van hen zou kunnen invorderen, omdat het niet kan handelen buiten zijn grondgebied, terwijl het polderbestuur den aanslag in zijn polder zou kunnen innen naar de regelen van het publiek regt. Het polderbestuur zal dan het gezamenlijk bedrag der alzoo geïnde gelden aan het waterschapsbestuur moeten uitkeeren. Dat echter is niet in de tegenwoordige overeenkomst vervat. Daarbij is niet eene vaste som bepaald, welke die polders voor het genot der wateruitlozing aan het waterschap betalen moeten, maar zij zijn in het waterschap zelf opgenomen, en uit dien hoofde aan de keuren en ordonnantien van het waterschap onderworpen en verpligt de lasten te dragen even als de overige tot het waterschap behoorende landen. Sluit men ze buiten het waterschap, dan vervalt dit een en ander, en men heeft niets anders in de plaats. Spr. gelooft dus dat, wanneer men de voortdurende betaling verzekeren wil, eene nadere regeling allernoodzakelijkst is. Men heeft de bevoegdheid der Staten, om bij het vaststellen van het reglement voor het grootwaterschap van Woerden eene bepaling op te nemen, welke betrekking heeft op landen die liggen buiten de bij het reglement vastgestelde grenzen van het waterschap in twijfel getrokken. Maar Spr. merkt op, dat de Staten thans geroepen zijn om over de belangen van het grootwaterschap, zooals hetzelve thans is, en dus met inbegrip der polders die men voor de toekomst uitsluiten wil, in overleg te treden met de Staten van Zuid-Holland; en wanneer men nu dezerzijds toegeeft aan het verlangen van Zuid-Holland om deze polders die thans nog een deel van het waterschap uitmaken, daarin niet meer op te nemen, dan gelooft Spr. dat men allezins bevoegd is om aan die uitsluiting zoodanige voorwaarden te verbinden, als het belang van het grootwaterschap zelf schijnt te vorderen. Spr. beslist niet of de regeling dezer aangelegenheid niet beter op eene andere wijze dan door het opnemen eener daartoe betrekkelijke bepaling in dit reglement zou kunnen geschieden; de vorm is hem overschillig, maar hij wenscht slechts de zekerheid dat aan de uitsluiting der bedoelde polders geene uitvoering gegeven wordt, zonder dat tevens de voorwaarden, waarop die uitsluiting zal plaats hebben, behoorlijk geregeld zijn. Hem staat daartoe geen ander middel ter beschikking dan om bij de behandeling van het reglement een amendement voor te stellen hetwelk de strekking heeft om uit te drukken dat de bedoelde polders niettegenstaande hunne uitsluiting in de lasten van het waterschap zullen blijven dragen. Hij wenscht daardoor de vergadering in de gelegenheid te stellen zich te verklaren of zij in zijne zienswijze deelt, dat deze aangelegenheid geregeld behoort te worden, en bij dit reglement niet voldoende geregeld is. De bezwaren aan de uitsluiting verbonden, zegt Spr., zijn voor hem een reden waarom hij zich niet vereenigen kan met die uitsluiting zelve; zij zullen hem dan ook verpligten om, nu de vergadering tot de uitsluiting besloten heeft, zijne goedkeurende stem aan het reglement te onthouden, desniettemin vermeent hij verpligt te zijn van zijne zijde zooveel mogelijk te zorgen dat door die uitsluiting de belangen van het waterschap zoo min mogelijk worden benadeeld. Men heeft gezegd dat het amendement onvolledig is, en de zaak slechts ten deele regelt; men zegt dat wanneer men de voortdurende betaling wil verzekeren, men ook aan de andere zijde de voortduring van het genot der wateruitlozing, waarvoor de betaling gevraagd wordt, waarborgen moet. Spr. merkt op dat zulks moeijelijk bij het thans in behandeling zijnde artikel kan worden opgenomen; waarbij alleen over den omslag gehandeld wordt; maar dat niets belet om, indien men het noodzakelijk acht, dat genot uitdrukkelijk te waarborgen, een daartoe strekkend amendement voor te

stellen, waartoe bij de behandeling der overige artikelen welligt gelegenheid zal bestaan. Door den Voorz. is nog gevraagd, zegt Spr., of de voorgestelde bepaling niet veeleer in art. 191 zou te huis behooren; hij meent hiertegen te moeten opmerken, dat dit dan niet anders zou kunnen geschieden dan door de hier bedoelde overeenkomst uit te zonderen van die waarvan in art. 191 gehandeld wordt; maar nu is bij die overeenkomst ook bepaald dat de bedoelde polders onderworpen zullen zijn aan de keuren, ordonnantiën en reglementen van Woerden. Zondert men dus deze overeenkomst uit van die, welke van regeringswege vervallen zullen, dan zal zij in haar geheel blijven bestaan, en daarmede zouden dan ook de bepalingen dat de polders onderworpen zullen zijn aan de keuren, in wezen blijven, hetgeen bij eene uitsluiting dier polders buiten het waterschap, niet mogelijk zijn zoude. Spr. gelooft dus, dat hetgeen hij door zijn amendement beöogt, moeijelijk door eene wijziging van art. 191 zou kunnen bereikt worden.

De heer *Broers* erkent, dat de gevolgen der uitsluiting, moeten geregeld worden, maar meent, dat het amendement dit slechts ten deele doet. De kwestie of de ingelanden Woerdsch bundergeld zullen betalen, gelooft Spr. dat nu minder te pas komt. De uitsluiting is bepaald en brengt al hare gevolgen met zich, en gesteld eens, dat daaruit voortvloeide dat de ingelanden vrijdom hadden, dan zou men toch niet op de uitsluiting kunnen terug komen, en het komt Spr. voor, dat al wat die regeling betreft later moet gevonden worden. Het spreekt, zegt Spr., van zelf, dat als in de overeenkomst punten behandeld zijn ten aanzien van het burgerlijk regt, die ten aanzien van het bestuur niet kunnen gelden. Het doel van de opening was, genot te hebben van de uitwatering, en die blijft bestaan; daarvoor hebben de polders zich verbonden te betalen, en het doet dus niets tot de zaak, of die betaling Woerdsch bundergeld genoemd wordt.

De heer *Ackersdijck* meent dat men het regl. voorloopig zou kunnen aannemen en dit onderwerp nogmaals aan de Komm. in overweging geven. Spr. zou het wenschelijk achten dat Rijnland met het groot waterschap overeen kwam eene zekere som voor de uitwatering te betalen, zoodat dit laatste niets met den polder te doen had.

De *Voorzitter* meent, dat men zich ten aanzien van het ontwerp behoort te verklaren, hetzij door het aan te nemen gelijk het is, of gewijzigd, hetzij door het af te stemmen, in welk laatste geval eerst een nader onderzoek te pas zou komen.

De heer *Pabst* merkt aan, dat het genot der uitwatering geregeld wordt door de keuren en ordonnantien, de uitwatering in casu door de keur op de uitwatering. De betaling blijft over te regelen; dit kan niet aan keuren worden overgelaten, maar zulks moet in het reglement bepaald worden. De toestand van alleen te behooren tot een waterschap, omdat men regt heeft het water er op uit te loozen, ontmoet men telkens in het waterschapsregt, en als men dan zoo omzigtig en precies afscheidt wat privaat- en publiek-regterlijk is, dan wordt het onmogelijk het bestaande in stand te houden.

Het amendement van den heer *v. Asch v. Wijck* wordt alsnu met 21 tegen 12 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *Broers*, *Metelerkamp*, *Cordes*, *v. Veersen*, *Story v. Blokland*, *Weijers*, *v. Bel*, *Menso*, *H. Verloren*, *v. Voorthuijsen*, *de Heus* en *v. Nooten*.

Het art. wordt alsnu met de zeven volgende artikelen goedgekeurd en komt in behandeling art. 160.

De heer *v. Asch v. Wijck* herinnert dat de vergadering bij de behandeling van het ontwerp reglement voor den Lekdijk Bovendams heeft aangenomen, dat dit onderwerp niet bij keur kan worden geregeld, maar dat immers de aard der verpligting bij het reglement moet worden vastgesteld en de personen op wien die verpligting rust bij het reglement moeten worden aangewezen. Dit is een der gronden geweest, waarom toen een gelijke bepaling als thans wordt voorgesteld, is afgestemd geworden. Spr. meent dat de vergadering, zonder aan het toen aangenomen beginsel ontrouw te worden, hare goedkeuring aan dit artikel niet zal kunnen hechten.

De heer *Broers* zegt, dat bij den Lekdijk Bovendams nog eene keur bestaat van *Karel V*, waarbij aan de bezitters van $3^1/_2$ morgen de verpligting wordt opgelegd, ten dijk te komen, hetgeen in het grootwaterschap van Woerden niet het geval is, en Spr. ziet niet in, dat men in een regl. dat alles regelt wat tot het grootwaterschap betrekking heeft, niet zou kunnen bepalen, dat ingeval van dreigend gevaar een dijkleger kan worden opgeroepen, en dat de zamenstelling van dat dijkleger bij keuren bepaald zal worden, te meer daar schadeloosstelling daarvoor wordt toegekend.

De heer *Kien* deelt het bezwaar van den heer *van Asch van Wijck* en het komt hem voor, dat door alles over te laten aan keuren, te veel wordt overgelaten aan de willekeur van het waterschap; waarom hij het voegzamer zou achten, eenige hoofdtrekken daaromtrent in het reglement op te nemen.

De heer *Broers* wil niet ontkennen, dat de Staten dit kunnen regelen, maar het waterschap is, dunkt hem, het best bij magte te regelen, wat het in dezen meent noodig te zijn, en zoo het daarin te ver mogt gaan, dan kunnen Gedep. daartegen waken.

De heer *Menso* brengt onder de aandacht, dat in het regl. voor den Lekdijk wel eenige bepalingen te dier zake voorkomen, maar niet bepaald gezegd wordt, wie ten dijk moeten komen. Art. 191 van dat regl., zegt Spr., regelt het maken van keuren, en als hij in aanmerking neemt het weinig belangrijke van het dijkleger voor het grootwaterschap van Woerden, dan gelooft hij, dat niets verzuimd wordt, door hieromtrent in geen meerdere bijzonderheden te treden.

De heer *van Asch van Wijck* zegt, dat het regl. voor den Lekdijk een regl. was slechts voor het beheer en bestuur van het waterschap, en dat om die reden daarin geene bepaling is opgenomen betrekkelijk de verpligting om ten dijk te komen, — doch dat het onderhavig regl. van wijderen omvang is, en dus hierin wel bepalingen omtrent het ten dijk komen hare plaats vinden zouden, maar dat naar zijn inzien, het artikel zoo als het thans luidt niet kan worden aangenomen; omdat daarbij aan de regeling bij keuren wordt overgelaten, wat door de Staten zelven bij reglement moet worden vastgesteld.

Het artikel wordt alsnu in stemming gebragt en, de stemmen stakende, de beslissing verdaagd tot eene volgende vergadering, waarop de overige art van dit hoofdstuk met die van het volgende worden aangenomen.

De heer *v. Asch v. Wijck* vraagt het woord over hoofdst VI in het algemeen, wijl hij omtrent het beginsel, waarvan men bij de regeling van dit belangrijk onderwerp is uitgegaan, gaarne eenige inlichtingen erlangen zou. Het is hem bij het meest aandachtig onderzoek niet mogelijk geweest een vast beginsel op te sporen, hetwelk ten grondslag van de onderscheidene bepalingen van dit hoofdstuk zou moeten strekken. Hij is integendeel op eenige tegenstrijdigheden gestuit, welke hij zich verpligt acht onder de aandacht der vergadering te brengen. In art. 171, vindt Spr. „Het toezigt op de besturen der waterschappen, wordt, als deze in Zuid-Holland of Utrecht gelegen zijn, door Gedep, Staten van elk gewest afzonderlijk, en wanneer zij zich in twee provincien uitstrekken, door de beide kollegiën uitgeoefend,” maar in art. 173 vindt hij. „Alle besluiten enz., kunnen door Gedep. Staten der prov. Zuid-Holland en Utrecht worden geschorst of vernietigd.” Er wordt derhalve eene zamenwerking van Gedep. van Zuid-Holland en Utrecht vereischt ter vernietiging van besluiten niet alleen van het grootwaterschapsbestuur, maar ook ter vernietiging der besluiten van de afzonderlijke waterschapsbesturen, zonder dat het iets ter zake zal afdoen, of het waterschap slechts in eene der twee provincien gelegen zij, dan wel of het zich in de twee provincien uitstrekt. Een besluit van het bestuur van een waterschap in Zuid-Holland gelegen, zal dus niet vernietigd kunnen worden zonder medewerking der Gedep. Staten van Utrecht, terwijl echter volgens art. 171 het toezigt van zoodanig bestuur door Gedep, Staten van Zuid-Holland alleen wordt uitgeoefend. Volgens art. 174, wordt de goedkeuring van Gedep. Staten van de beide provincien vereischt voor de daarstelling en het onderhoud ook van die rivierwaterkeerende werken, welke door dijkgraaf en hoogheemraden zijn bevolen, dat is van die werken, tot welker daarstelling of onderhoud de waterschapsbesturen, ingelanden of derden verpligt zijn (art. 104). Volgens art. 176 echter zullen de geschillen omtrent het daarstellen of onderhouden dezer werken, beslist worden door Gedep. Staten der provincie waarin zij ontstaan zijn, en dus door Gedep. Staten van ééne provincie. Spr. vraagt, of deze bepaling niet in strijd is met art. 174. Volgens art. 176, zullen ook zelfs de geschillen omtrent de toepassing van het reglement, welke uit den aard der zaak het grootwaterschap in zijn geheel betreffen, beslist worden door Gedep. Staten van slechts ééne provincie. Wanneer het geschil in Zuid-Holland ontstaat, zal het door de Gedep. Staten van Zuid-Holland, wanneer het in Utrecht ontstaat, door die van Utrecht worden beslist. Men zal alzoo welligt omtrent dezelfde vraag eene geheel verschillende beslissing kunnen erlangen, al naarmate het geschil in Zuid-Holland dan wel in Utrecht is ontstaan; en de mogelijkheid laat zich denken, dat op die wijze het reglement in de eene provincie anders dan in de andere zal worden toegepast. Spr. onderstelt de mogelijkheid dat er tusschen het grootwaterschapsbestuur en het bestuur van een daarbinnen gelegen waterschap een geschil ontstaat, hetwelk ingrijpt in het algemeen belang van het grootwaterschap, en vraagt, of het doelmatig is, de beslissing daarvan op te dragen aan Gedep, Staten van slechts eene provincie, en zulks, omdat het geschil toevallig in die provincie is ontstaan. In art. 177 is als beginsel gesteld dat de geschilpunten tusschen het grootwaterschap en aangrenzende waterschappen zullen worden beslist door de Gedep. Staten der beide provincien, ook al mogt dit aangrenzend waterschap slechts in eene provincie gelegen zijn; terwijl daarentegen wanneer er een geschil ontstaat tusschen het grootwaterschap en een waterschap in zijn eigen boezem gelegen, Gedep. Staten van ééne provincie beslissen zullen, zonder dat die der andere daarin gevraagd worden. Omtrent een geschil met een waterschap bijv. in Zuid-Holland gelegen, kan door Gedep. Staten dier provincie eene beslissing gegeven worden, welke mogelijk nadeelig kan zijn voor de belangen van waterschappen in Utrecht gelegen, en omgekeerd; en echter zullen, omdat slechts Gedep. Staten der eene provincie te beslissen hebben, Gedep. Staten der andere provincie daarin moeten berusten. Het komt Spr. voor, dat zulks tot velerlei verwarring en moeijelijkheid aanleiding zal geven. Worden er, zegt Spr., bezwaren door de ingelanden ingebragt tegen de opgemaakte lijst der stemgeregtigden, dan zullen volgens art. 29, in hooger beroep de Gedep. Staten der beide provincien moeten beslissen, en al mogt het bezwaar slechts één stemgeregtigde in ééne provincie gelden, en in zaken van veel grooter belang zullen Gedep. Staten van slechts ééne provincie beslissen. Spr. vindt hierin tegenstrijdigheid en gemis van een aannemelijk beginsel. Hij kan zich dan ook moeijelijk vooral met de bepaling van art. 176 vereenigen. Naar zijn oordeel behooren alle geschillen, waarin het bestuur van het grootwaterschap als zoodanig op welke wijze ook betrokken is, beslist te worden door Gedep. Staten der beide provincien gezamenlijk, omdat het grootwaterschap slechts één geheel uitmaakt, en vermits het in twee provincien gelegen is, ook de belangen der beide provincien daarin betrokken zijn.

De heer *Broers* gelooft, dat hier een zuiver begrip ten grondslag heeft gelegen, en wel, dat daar waar de belangen van beide provinciën in betrokken zijn, de medewerking vereischt wordt van beide kollegiën van Ged. Staten, maar dat men daar waar het alleen lokale belangen goldt, gelijk in art. 176, de behartiging daarvan heeft opgedragen aan Ged. Staten der prov., waar het geschil is ontstaan, omdat dit kollegie beter dan eenig ander bij magte zal zijn om er over te oordeelen.

De heer *v. Asch v. Wijck* zegt hierop, dat wanneer men bij art. 176 slechts lokale belangen op het oog heeft gehad, de redaktie van dat artikel hem in dat geval niet zeer gelukkig voorkomt. Daarin toch wordt ook van alle geschillen omtrent de toepassing van het reglement tusschen het kollegie van dagelijksch bestuur en de vereenigde vergadering gesproken. Deze kunnen, naar zijn oordeel, niet wel gerangschikt worden onder de rubriek van lokale belangen, door den vorigen Spr. bedoeld. Maar daarenboven, zegt Spr., in schijnbaar uitsluitend lokale belangen kunnen ook andere belangen betrokken zijn van meer algemeenen aard. Zoo er bijv. geschil ontstaat met een polder in Zuid-Holland over belemmering in de uitwatering, dan zullen Gedep. Staten dier provincie beslissen, zonder medewerking van die van Utrecht, ofschoon het mogelijk is dat daarbij ook belangen van een polder in Utrecht gelegen, zijn betrokken. De woorden „waarin de geschillen zijn ontstaan,” drukken ook in geenen deele uit, dat daaronder slechts geschillen over uitsluitend lokale belangen moeten worden verstaan; integendeel spreekt het artikel van alle geschillen zonder onderscheid, en dit zou in het nadeel van Utrecht kunnen zijn.

De heer *Broers* zegt, dat alle omtrent het toezigt hier voorkomende bepalingen ook in andere reglementen voor de waterschappen in Zuid Holland zijn opgenomen en daar nimmer bezwaar hebben opgeleverd. Al moet zegt Spr., een en hetzelfde regl. tot leidraad dienen, dan blijft toch de beslissing om te oordeelen over lokale geschillen; dan is het kollegie van Gedep. Staten der prov. waarin die ontstaan, het best bij magte, daarover te oordeelen.

De heer *Bastert* zegt, dat het zich kan voordoen dat die geschillen omtrent de toepassing van het regl. volstrekt niet van lokalen aard zijn, b. v. geschillen tusschen het dagelijksch bestuur en hoofdingelanden en dan zullen toch uitsluitend moeten beslissen Gedep. Staten van ééne Prov. Dit acht Spr. onregelmatig, aangezien onder de te beslissen geschillen zeer belangrijke punten kunnen voorkomen.

Niemand meer het woord verlangende wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling en worden de art. 170, 171, 172, 173, 174 en 175 goed gekeurd, waarna de heer *v. Asch v. Wijck* als amendement op art. 176 voorstelt in het eerste lid, „door Gedep. Staten der prov. beslist waarin de geschillen zijn ontstaan” te veranderen in „door Gedep. Staten der prov. Zuid-Holland en Utrecht beslist,” welk amendement met 25 tegen 5 stemmen wordt aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *Cordes*, *Story v. Blokland*, *Meuso*, *v. Nooten* en *Broers*.

Vervolg hierna.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.